

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 18. 12. 2024

Správne konanie: 0103/SKO/2024, 0108/SKO/2024
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: Slovenská televízia a rozhlas
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 10. 12. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej, postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. v správnych konaniach č. 0103/SKO/2024 a 0108/SKO/2024 rozhodla, že účastník správnych konaní:

Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom: Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 56 398 255

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým, že

1. na programovej službe STVR 24 (predtým RTVS 24) dňa 24. 4. 2024 o cca 13:30 hod. odvysielal program *Aktuálne :24* a v rámci neho spravodajský príspevok s názvom *Kritická správa o ľudských právach v SR*, ktorý obsahoval výstupy Výročnej správy medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023, ktoré vyznievali kriticky k téme dodržiavania ľudských práv Slovenskou republikou, a to bez zabezpečenia účasti alebo sprostredkovania stanovísk relevantných aktérov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv pôsobiacich v Slovenskej republike,
2. na programovej službe STVR 24 (predtým RTVS 24) dňa 25. 4. 2024 o cca 08:30 hod. odvysielal program *Svet :24* a v rámci neho spravodajský príspevok s názvom *Amnesty International bije na poplach*, ktorý obsahoval výstupy Výročnej správy medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023, ktoré vyznievali kriticky k téme dodržiavania ľudských práv Slovenskou republikou, a to bez zabezpečenia účasti alebo sprostredkovania stanovísk relevantných aktérov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv pôsobiacich v Slovenskej republike,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. úhrnnú sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 18. 1. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok správneho konania.

T: 30. 12. 2024

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 3. 7. 2024 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas (ďalej aj „účastník konania“) vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe RTVS 24 dňa 24. 4. 2024 o cca 13:30 hod. odvysielal program *Aktuálne :24*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 24. 7. 2024, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0103/SKO/2024. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote

najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania poučený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu a záznam vysielania programu *Aktuálne :24* odvysielaného na programovej službe RTVS 24 dňa 24. 4. 2024 o cca 13:30 hod.

Dňa 2. 8. 2024 bola Rade doručená žiadosť účastníka konania o predĺženie lehoty na vyjadrenie. Rada listom č. 02614/2024 zo dňa 13. 8. 2024, doručenom účastníkovi konania dňa 14. 8. 2024, stanovila účastníkovi konania lehotu na vyjadrenie 5 dní odo dňa doručenia tohto listu.

Dňa 19. 8. 2024 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 3. 7. 2024 a uplynie dňa 3. 1. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 24. 4. 2024 a uplynie dňa 24. 10. 2025.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 3. 7. 2024 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe RTVS 24 dňa 25. 4. 2024 o cca 08:30 hod. odvysielal program *Svet :24*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 30. 7. 2024, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0108/SKO/2024. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu sú dostatočné pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bola kópia záznamu vysielania programu *Svet :24* odvysielaného na programovej službe RTVS 24 dňa 25. 4. 2024 o cca 08:30 hod. a prepis/popis skutkového stavu.

Rade bola dňa 8. 8. 2024 doručená žiadosť účastníka konania o predĺženie lehoty na vyjadrenie k správne konaniu.

Rada listom zo dňa 13. 8. 2024 predĺžila účastníkovi konania lehoty na vyjadrenie k správne konaniu do 5 dní odo dňa doručenia predmetného listu. Predmetný list bol účastníkovi konania doručený dňa 14. 8. 2024.

Vyjadrenie účastníka konania k predmetnému správne konaniu bolo Rade doručené dňa 19. 8. 2024.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 3. 7. 2024 a uplynie dňa 3. 1. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 25. 4. 2024 a uplynie dňa 25. 10. 2025.

* * *

Podľa § 3 ods. 4 tretia veta správneho poriadku: „Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.“ Zásada hospodárnosti (procesnej ekonómie) vyjadruje požiadavku, aby správny orgán v konaní použil také prostriedky, ktoré sú jednoduché, účinné, nezvyšujú náklady a pritom vedú k správne rozhodnutiu (SOBIHARD, J.: Správny poriadok: Komentár; Bratislava: IURA EDITION, 2004, ISBN 80-8078-013-7). Kancelária Rady, vzhľadom na totožnosť v osobe účastníka vyššie identifikovaných správnych konaní navrhuje Rade, aby v súlade so zásadou hospodárnosti konania a zároveň v prospech účastníka konania rozhodla vo vyššie uvedených správnych konaniach jedným rozhodnutím. V tejto súvislosti uvádzame, že uvedeným postupom účastník konania nebude ukrátený na svojich procesných právach, pretože mal v oboch správnych konaniach možnosť vyjadriť sa k ich predmetu, ako aj k ich podkladom. Predmetom posudzovania v uvedených správnych konaniach je možné porušenie povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a v oboch správnych konaniach išlo o rozhovor týkajúci sa Výročnej správy medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu k správne konaniu č. 0103/SKO/2024

13:29:50 – Počasie

13:30:19 – Grafická znelka programu *Aktuálne* :24

13:30:27 – Prehľad spravodajských tém:

- Zákon o strategických investíciách
- Amnesty hodnotí LP na Slovensku
- Blíži sa ofenzíva do Rafahu

13:30:49 – Spravodajské témy:

- Strategické investície zmenili, fond odložili
- Ofenzíva do Rafahu sa blíži
- V Moskve zadržali námestníka ministra obrany

13:34:52 – Začiatok reportáže o správe Amnesty International

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Medzinárodná ľudskoprávna organizácia Amnesty International vo svojej výročnej správe za rok 2023 upozorňuje na diskrimináciu Rómov na Slovensku a prípady policajnej brutality voči nim. Kritizuje aj slovenskú legislatívu, že nepovoľuje interrupčnú tabletku a tiež to, že na Slovensku nie sú uzákonené zväzky osôb rovnakého pohlavia a transrodoví ľudia nemajú prístup k rodovo afirmatívnej starostlivosti. O spomínanej výročnej správe sa teraz porozprávam s výskumníčkou Amnesty International Slovensko Kamilou Gunišovou. Dobrý deň, vitajte.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Dobrý deň, ďakujem za pozvanie.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Tak Európska komisia v decembri podala žalobu na Európsky súdny dvor voči Slovensku, ako vôbec prvému štátu Európskej únie, pre porušenie smernice o rasovej rovnosti. Tak ako hodnotí v tejto výročnej správe Amnesty International segregáciu rómskych detí na Slovensku, ktorá bola v podstate hlavným dôvodom žaloby.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Áno. Takže je dôležité povedať, že sa jedná o bezprecedentný krok a v podstate Európska komisia sa domnieva, to čo my už dlhodobo tvrdíme je, že rómske deti sú dlhodobo a systematicky, neprimerane, nadmerne jednak umiestňované práve v špeciálnom vzdelávacom prúde a rovnako sú systematicky a dlhodobo, tu je dôležité povedať, že je to dlhodobo oddelované vlastne od svojho rovesníctva v bežnom vzdelávacom prúde. Takže toto sú tie hlavné výtky, na ktoré Amnesty dlhodobo upozorňuje a Európska komisia nám vyčíta.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Čiže nejde len o rok 2023. Toto je dlhodobý problém, ktorý stále trvá na Slovensku. Na úrovni národných súdov bolo vynesených niekoľko prelomových rozsudkov, ktoré

potvrdzujú zodpovednosť štátnych inštitúcií za diskrimináciu rómskych detí v slovenskom školstve. Tak napĺňa Slovensko tieto rozsudky podľa tejto správy?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: *„Z pohľadu aj teda keď sa pozrieme na to, že Európska komisia sa rozhodla žalovať Slovensko pre porušenie smernice, ale aj z monitorovania situácie v regióne, tak vidíme, že tieto rozsudky nie sú napĺňané. Jedná sa vlastne o to, že sú naopak ignorované na školách. Na ktorých alebo lokalitách, v ktorých vlastne súd rozhodol, že tam dochádza k segregácii, za ktorú je zodpovedné v podstate aj Ministerstvo školstva k žiadnej desegregácii nedošlo. Naopak, vidíme snahy, ktoré ako keby túto segregáciu ešte prehĺbia do budúcnosti. Či už sa jedná vlastne o prvé prelomové rozhodnutie ešte z roku 2012, ktoré má za následok vznik novej segregovanej školy. Alebo vlastne o nedávne rozhodnutie Najvyššieho súdu o Starej Ľubovni, ktoré v podstate má momentálne ako keby snahy zväčšiť kapacity školy, ktorá bola súdom označená za segregáciu.“*

Tamara Lištiaková, moderátorka: *„Aké odporúčania v tejto súvislosti dáva Európska komisia?“*

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: *„Európska komisia v podstate hovorí o tom, že by Slovensko a zodpovedné inštitúcie mali maximalizovať toto úsilie, aby sa jednak predchádzalo segregácii, ale aby sa rovnako začala desegregovať. Takže to je tak ten hlavný motív toho celého, ale zároveň tým, že naozaj v našom školstve sú neprimerane zastúpené rómske deti práve v tom špeciálnom vzdelávacom prúde. A tu je potrebné prehodnotiť celý systém diagnostiky a v podstate dôvody, prečo sa tá diagnostika takto nadmerne robí práve pri rómskych deťoch a potom sa zaraďujú do toho špeciálneho vzdelávacieho prúdu.“*

Tamara Lištiaková, moderátorka: *„Desať rokov po brutálnom policajnom zásahu v Moldave nad Bodvou neprijali zodpovedné inštitúcie žiadne systémové opatrenia na vykonanie rozsudku Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva. Ako hodnotí Amnesty International práve toto neprimerané použitie policajnej sily?“*

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: *„Tak, ono v podstate je dôležité povedať, že sa jedná o rovnako dlhodobý a systémový problém, ktorý sa na úrovni Slovenska nedostatočne rieši, alebo vôbec nerieši. Nie je tu vyvodená žiadna zodpovednosť, nedochádza, aj na základe viacerých rozsudkov práve Európskeho súdu pre ľudské práva je upozorňované, že vyšetrovanie nie je dôsledné. Takisto vlastne nie je zohľadňovaný ani skúmaný rasový motív konania polície. Takže toto sú všetko výtky, ktoré nie sú ojedinelé a teda majú znak systémovosti. A napriek tomu a k tomu už vlastne tiež Amnesty, aj iné inštitúcie dlhodobo vyzývame, že spôsob, akým sú tieto porušenia vykonávané, musí byť dôsledne a nezávisle preskúmaný. To znamená, že potrebujeme inštitúciu, ktorá bude nezávislá na policajnom zbore, ministerstve vnútra. Len tak bude schopná nezávisle preskúmať pochybenie príslušníkov a príslušníkov polície.“*

Tamara Lištiaková, moderátorka: *„Ostaňme ešte v tej rómskej problematike. Aké hodnotenie získalo právo na bývanie?“*

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: *„Tak je takým verejným tajomstvom v podstate, že mnohí Rómovia a Rómky práve žijú v nevyhovujúcich podmienkach v segregovaných lokalitách, kde chýbajú vlastne základné podmienky na dôstojný život. Slovensko v podstate ako keby veľmi dlhodobo ignoruje adekvátne bývanie ako právo. Stále je to vnímané viac ako komodita, niečo, čo je trhové. A ešte viac sa to dotýka práve Rómov a Rómkok. Kde, v podstate to neriešenie tej situácie má za následok práve tú rezidenčnú segregáciu, ktorá častokrát slúži ako výhovorka práve pre ministerstvo školstva a regióny, že tie školy vznikajú prirodzene a môže sa segregovať aj na školách. Takže to má ďalekosiahle dôsledky. Neriešenie tejto situácie v bývaní, ktorá je naozaj katastrofálna v mnohých lokalitách a aj podľa atlasu rómskych komunít je zrejmé, že ľudí, ktorí žijú v nevyhovujúcich podmienkach, pribúda.“*

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Posuňme sa ďalej. Ďalšou časťou, ktorej sa venuje táto výročná správa je aj to, že Slovensko neratifikovalo Istanbulský dohovor, čiže dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu. Takisto parlament neprijal zmenu zákonnej definície znásilnenia, ktorá by bola založená na súhlase. Definičným prvkom znásilnenia v trestnom zákone tak naďalej ostáva použitie násilia. Aké hodnotenie si vyslúžila táto definícia?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „V podstate Slovensko, alebo vládna parlamentná reprezentácia sa dlhodobo bránia posunutiu práv žien alebo aj prežívších nejakého násilia na súčasnú ľudskoprávnu úroveň. Alebo teda tie ľudskoprávne štandardy. Súčasná definícia znásilnenia napríklad je absolútne nevyhovujúca a mala by byť prijatá taká, ktorá v podstate v sebe zahŕňa aj tú súhlasovú časť. Ale je dôležité povedať, že ratifikácia Istanbulského dohovoru, a teda naše odmietnutie ratifikovať ju je závažným problémom, ktorý v prípade, že by bol prekonaný, by znamenal výrazný posun v dodržiavaní práv žien, čo sa týka aj prevencie, ale aj ochrany v prípade, že dôjde k nejakému násiliu alebo znásilneniu.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Pozrieme sa na interrupcie. Tu boli aj nejaké poslanecké snahy obmedziť prístup k interrupciám. Ako Amnesty hodnotí reprodukčné práva na Slovensku? A môžeme sa teda pozrieť konkrétne na právo na interrupciu a právo na nútené sterilizácie.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak toto je ďalšia oblasť, v ktorej v podstate dlhodobo zlyhávame. Opäť odmietame ako keby posunúť sa na tie aspoň minimálne ľudskoprávne štandardy. To znamená, že tie snahy namiesto posúvania sa troška vpred sú spiatočnicke. V podstate v tej Európe sme ako keby naozaj na chvoste, čo sa týka dodržiavania reprodukčných práv. Snažíme sa nielen, ako kebyže obmedziť prístup k tejto starostlivosti, ale aj snažíme sa niekoľkokrát zabrániť aj nejakej tej preventívnej starostlivosti. Či už sa jedná o edukáciu, teda nejakú primeranú vzťahovú a sexuálnu výchovu. Je nevyhnutné, aby sme minimálne prijali také opatrenia, ktoré by zabezpečili prístup napríklad k potratovej tabletke, aby sa nejaká sexuálna a vzťahová výchova stala štandardom na školách. A toto je všetko, kde vlastne zlyhávame a vzdalujeme sa. A nehovoriac o tom, že práve už vyše niekoľkých dekád zlyhávame práve v napĺňaní aj nejakého zadostučinenia sa voči násilne sterilizovaným rómskym ženám, kde nie sme schopní prijať žiadne uznesenie, ktoré by kompenzovalo v podstate toto hrubé porušenie ľudských práv.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Pozrime sa aj na práva LGBTI+ ľudí, pretože aj to Amnesty kritizuje. A tu by som sa chcela ale najprv opýtať na transrodových ľudí a na to, že aká je úroveň zdravotnej starostlivosti pre nich na Slovensku. Ohľadom toho bola v ostatnom období pomerne veľká debata.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Áno, to je vlastne ďalší, ako keby taký závažný problém, že jedná sa o výrazne odbornú debatu, ktorá sa vlastne na základe jej politizácie dostáva do roviny, v ktorej sa vôbec nemala ocitnúť. A v dôsledku toho mnohí ľudia trpia nielen vlastne tým, že ich ľudské práva nie sú napĺňané, ale aj ten proces samotnej tranzície je pre nich potom bolestný, komplikovaný a vlastne nespĺňa tie štandardy, ktoré by mal napĺňať.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Slovensko stále nemá takú legislatívu, ktorá by upravovala vzťahy párov rovnakého pohlavia. Hodnotí Amnesty International v tejto súvislosti aspoň niečo, čo by aspoň čiastočne chránilo práva queer ľudí, queer párov?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Ak sa máme na to pozrieť komplexne, tak neexistuje vlastne žiadna zákonná norma, ktorá by chránila práve či už partnerské alebo vzťahové práva queer ľudí, alebo ich rodičovské práva. A v podstate tá vízia toho, že sa niečo také naplní tento rok, alebo budúci, je žiaľ, nie úplne pozitívna.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Ako to vyzerá s vyšetrovaním vraždy dvoch LGBTI+ ľudí pred barom Tepláreň v októbri 2022 a celkovo, čo sa týka práva na ochranu pred násilím a diskrimináciou?“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Tak tuto to rovnako nevyzerá ružovo. V podstate bolo nám aj odporúčané, aby sme vypracovali akčné plány práve na ochranu LGBTI ľudí pred násilím a diskrimináciou. Nič také sa momentálne nedeje. V podstate, čo vidíme je, že téma LGBTI ľudí sa stále stáva ako keby predmetom takej tej politickej ideologizácie, možno aj zneužívania ako takého.“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Tak ďakujeme, že ste nám o tom prišli porozprávať. Sú to v podstate výzvy, ktorým čelíme všetci. Všetci môžeme spraviť niečo, aby sa to zlepšilo. Ďakujeme, že ste prišli. Našou hostkou bola Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International.“

Kamila Gunišová, výskumníčka Amnesty International Slovensko: „Ďakujem za pozvanie.“

13:48:04 – Grafický predel – znelka programu *Aktuálne* :24

13:48:06 – Pokračovanie spravodajských tém:

- Teroristické útoky Islamských radikálov
- Voyager-1 zdraví pozemšťanov
- Londýnom cválali splašené kone
- ukončenie spravodajského programu

13:54:44 – Počasie

13:56:02 – Grafický predel – znelka programu *Aktuálne* :24

13:56:05 – Upútavky programov

13:58:49 – Grafický predel – znelka programu *Aktuálne* :24

13:58:53 – Upútavky programov

13:59:03 – Grafický predel – znelka programu *Aktuálne* :24

13:59:08 – Bez komentára

13:59:59 – Ukončenie záznamu

Prepis/popis skutkového stavu k správnomu konaniu č. 0108/SKO/2024

08:28:51

-záver relácie Ranné správy

-audiovizuálny predel

-začiatok relácie Svet :24 – o 08:29:45 hod.

-príspevky:

- J. Biden podpísal vojenskú pomoc Ukrajine
- O. Scholz stále odmieta Taurusy pre Ukrajinu
- Ofenzíva do Rafahu sa blíži
- **Amnesty International bije na poplach (začiatok o cca 08:31:09)**

Moderátorka: „Vo svetle eskalujúcich konfliktov čelíme rozkladu hodnôt, ktoré si svet nastolil po druhej svetovej vojne. Štáty, ich zástupcovia aj obyvatelia čoraz menej rešpektujú medzinárodné právo a ľudské práva. Vyplýva to z najnovšej správy Amnesty International, ktorá skúmala situáciu v sto 55 krajinách.“

Redaktorka: „Svet je svedkom takmer úplného zrútenia systému medzinárodného práva, varuje Amnesty International. Množia sa ozbrojené konflikty a vo svete sa šíri autoritárstvo. Ruská armáda zabíja na Ukrajine civilistov, unáša deti a vyhráža sa, že použije jadrové zbrane. Tradične kritizovaná je Severná Kórea, ktorej režim obmedzuje právo ľudí na voľný pohyb a svetu hrozí raketovým programom. V Sudáne, kde bojujúce strany vyvraždili za minulý rok dvanásťtisíc civilistov, muselo osem miliónov ľudí opustiť svoje domovy. Do očí bije aj situácia v Pásme Gazy.“

Agnés Callamard, generálna tajomníčka Amnesty International: „V pásme Gazy sú mimoriadne, či mrŕvych civilistov. Hlad sa používa ako zbraň a na Palestínčanov je uvalený kolektívny trest.“

Zaznamenali sme tu najvyšší počet zabitých novinárov a humanitárnych pracovníkov, k akému kedy prišlo. Izrael tieto porušenia ospravedlňuje a Spojené štáty to donedávna robili tiež.“

Redaktorka: „Ilustruje to nedávno izraelský útok v Pásme Gazy, pri ktorom zomrelo sedem humanitárnych pracovníkov.“

World Central Kitchen: „Náš tím pracoval na dodaní humanitárnej pomoci a potravín. Je to tragédia. Civilisti a humanitárni pracovníci by nikdy nemali byť cieľom.“

Redaktorka: „Amnesty International si všíma aj porušovanie práv žien. Zatiaľ čo v Latinskej Amerike ženy za právo na interrupciu stále bojujú, vo Francúzsku ho garantuje ústava. V správe Amnesty International sa hovorí aj o zneužívaní moderných technológií. Umelá inteligencia ponúka obrovské možnosti, no dá sa ľahko zneužiť na kyberšikana či politickú antikampaň.“

V zábere je video, pri ktorom je použitá umelá inteligencia, simulujúca rozhovor Donalda Trumpa a Joe Bidena.

Redaktorka: „Neregulovaný technologický pokrok je hrozbou najmä pre menšiny a môže sa stať nástrojom na diskrimináciu, šírenie dezinformácií a rozdeľovanie spoločnosti. Petra Vrablicová, RTVS.“

• **Stav ľudských práv vo svete (začiatok o cca 08:33:40)**

Moderátorka: „A tému rozoberieme s riaditeľom Amnesty International Slovensko, Radom Slobodom. Vitajte štúdiu.“

R. Sloboda: „Dobrý deň, ďakujem pekne za pozvanie.“

Moderátorka: „Amnesty International začína túto svoju správu tým, že svet je svedkom takmer úplného zrútenia systému medzinárodného práva. Ako to máme chápať?“

R. Sloboda: „Treba to chápať tak, že tá ústredná organizácia, udržiavajú toho systému, Organizácia spojených národov, je v mnohých ohľadoch nefunkčná. Nedokázala zabrániť tým najväčším katastrofám, ktoré v súčasnosti, či už je to pár mesiacov dozadu zásahy Izraelu v Gaze alebo ruská agresia na Ukrajine, ďalšie Etiópia, Sudánsko, Mjanmarsko. Vidíme, že v mnohých ohľadoch je paralyzovaná tým, ako sú nastavené pravidlá v Bezpečnostnej rade, kde, samozrejme tí stáli členovia to právo veta využívajú mnohokrát vo svoj prospech, v prospech svojich spojencov, nie v prospech toho, prečo OSN bola zriadená. Ochrana mieru, bezpečnosti, ochrana ľudských práv. Toto je jeden faktor. Druhý faktor je samozrejme, že tu oslabenú OSN veľmi využívajú tie štáty, ktoré práve v nejakom konflikte sa nachádzajú, keď porušujú ľudské práva. Zároveň to všetko sa deje ako keby v prostredí, kde máme viaceré prepojené krízy, klimatickú krízu, to znamená, samozrejme, že sa zvyšujú tie nároky, čo všetko musíme spraviť, ale namiesto týchto riešení, mnohokrát to sklzáva k rôznym typom polarizácie spoločnosti, demonizácie nejakých verejných nepriateľov, aby sa získali tie lacné politické body, aby sme- aby politici presadili to, čo chcú. Ale v zásade tie kľúčové riešenia nie sú. Toto vo finále vytvára toxický kokteil, ktorý naozaj oslabil ten medzinárodný poriadok založený na medzinárodnom práve a momentálne nevidíme veľa tej vôle politickej na to, aby sme vlastne tomu zabránili. Ale nič iné nezostáva, len bojovať za to, aby ten systém sa udržal. Pretože tie univerzálne ľudské práva, to je v zásade to jediné, čo teraz máme. Ak sa bavíme o tom o ochrane dôstojnosti každého človeka bez ohľadu na to, kde sa vo svete nachádza.“

Moderátorka: „Rozoberieme si to na drobné, ale povedzme si najskôr, ktoré krajiny najviac porušujú tie medzinárodné práva a možno kde sa v tom rebríčku nachádza Slovensko.“

R. Sloboda: „V zásade tá naša správa je veľmi komplexným prehľadom. Nie je však rebríčkom, pretože veľmi ťažko by sa zostával ten rebríček. Samozrejme, poznáme u iných organizácií, seriózne, dôležité rebríčky. Toto rebríček nie je. Skôr by som možno to poňal tak, že by som práve vypíchal tej krajiny, kde vidíme to masívne porušovanie medzinárodného práva, medzinárodného humanitárneho práva. To v súčasnosti je samozrejme Rusko na Ukrajine, Izrael v Gaze. Je to samozrejme konflikt v Sudáne, Etiópia, Mjanmarsko, kde boli vo veľkej miere zabíjaní civilisti, civilistky, ľudia boli vyhánaní zo svojich domovov. Ten spomínaný Sudán, tam vlastne najviac ľudí v tom roku 2023. To sa bavíme o ôsmich miliónoch, samozrejme. Takže keby sme sa zamerali na tieto krajiny, tak tam môžeme hovoriť o tom najmasívnejšom porušovaní medzinárodného práva. Ten rebríček sa, samozrejme, zostavuje veľmi ťažko. Kde v tom stojí Slovensko, ak sa pozrieme na tú ľudsko-právnu situáciu, ktorú Slovensko má dlhodobo pomerne zlú, tak tam sa neviem ho zaradiť, kde sa nachádza. Ale ak sa pozrieme na to, že Slovensko je vyspelá krajina v porovnaní so svetom a je veľmi bohatá, tak na to, že vlastne my si môžeme dovoliť veľa tých riešení, ktoré si mnohé krajiny povedzme globálne dovoliť nemôžu, tak na to

je tá situácia veľmi kritická, pretože my naozaj nemáme ľudsko-právne problémy, pretože by sme ich nemohli, nevedeli riešiť alebo by sme nemali ani prostriedky, ale preto, že nechceme, že tu chýba politická vôľa riešiť zásadné ľudsko-právne dlhy, ktoré sa tu nazbierali za 30 rokov od novembra 89.“

Moderátorka: „Vrátane slobody médií napríklad.“

R. Sloboda: „Určite.“

Moderátorka: „A jedným z najvypuklejších konfliktov vo svete je ten, a vy ste to spomínali, na Blízkom východe. Podľa generálnej tajomníčky Organizácie je na Palestínčanov uvalený kolektívny trest. Takto to nazvala. Ako to máme chápať?“

R. Sloboda: „Treba to chápať asi tak, že inak sa to nazvať nedá. V pásme Gazy muselo takmer 1,9 milióna ľudí opustiť svoje domovy. Bavíme sa o tých- tie čísla sú závrtné, cez tridsať, myslím, že v súčasnosti 34 000, ku koncu minulého roka to bolo cez 21 000 zabitých Palestínčanov, Palestínčaniek. Medzinárodný súdny dvor hovorí o riziku genocídy a máme tu v podstate tie dlhodobé korene toho konfliktu, ktoré spočívajú jednak to, že Izrael okupuje palestínske územia, jednak to spočíva v nezákonnej okupácii Gazy, jednak je to v páchaní zločinu apartheidu proti palestínskej populácii. To nijako samozrejme nepopiera hrozný útok Hamasu a to, že Izrael má právo, aj keď sa pozrieme na medzinárodné právo, má právo, respektíve dokonca povinnosť chrániť všetkých ľudí, ktorí sú na území pod jeho kontrolou. Teda aj Palestínčania, Palestínčanky. To, čo vidíme, sa inak naozaj ako kolektívny trest nedá nazvať. A to je samozrejme neprípustné. Aj v tom je jedno z tých veľkých zlyhaní toho systému založenom na medzinárodnom práve, že všetky krajiny, mocné krajiny, či už z Európskej únie, z USA nedokázali Izrael v tomto zastaviť. A vlastne aj v príspevku predtým ste spomínali tie ďalšie plány a tie môžu dopadnúť ešte prehĺbením tejto obrovskej ľudskej, ľudsko-právnej, humanitárnej katastrofy.“

Moderátorka: „K tomu smerovala aj moja ďalšia otázka, či západ dostatočne reagoval na útoky Izraela voči pásme Gazy a Palestínčanom, pretože Washington, ako sme to aj počuli, jej najbližší spolupracovník Tel Avivu. Na druhej strane na začiatku tej vojny tá odpoveď bola taká pomerne opatrná. Je tá reakcia teraz adekvátna západu?“

R. Sloboda: „Stále nie je adekvátna. Určite sa to posunulo. Tá reakcia, neviem, ťažko to opísať. Tá reakcia by sme ju mohli asi nazvať práve veľmi dobrou, dobrou charakteristikou toho, prečo ten systém sa rozpadá. Pretože uplatňujeme a teda tie krajiny západu uplatňujú dvojaký meter. Život Palestínčana a Palestínčanky znamená menej ako iné životy. A to je dôležité povedať, že povedzme krajiny Európskej únie, veľmi správne, nakoniec aj USA v mnohých prípadoch odsúdili vojnové zločiny a páchanie krutostí Ruskom na Ukrajine, prípadne aj nakoniec odsúdili útok Hamasu. To je veľmi správne a tak to má byť. Ale zároveň, keď uplatníme tento istý meter na to, čo robí Izrael, to už spomínal som všetky tie veci, nebudem to opakovať, tak nám vychádza, že ten západ týmto, keď to takto zovšeobecníme, zlyhal. Tá pozícia sa posúva, ale musíme sa pýtať, že naozaj bolo nevyhnutné v podstate rátať na desaťtisíce tie obete, aby sme sa dostali k nejakým zatiaľ skutočnosti veľmi miernym vyjadreniam k tomu, že potrebujeme prímerie? Prímerie sme potrebovali už veľmi dávno. Nehovoriac o tom, že potrebujeme, teda Amnesty vyzýva aj na ozbrojené embargo na obe strany konfliktu. To znamená, že z tohto hľadiska tá reakcia západu je absolútne nedostatočná a dnes posúva sa k niečomu lepšiemu. Ale stále vidíme, že je malá pravdepodobnosť, ak teda nastane ďalší posun, ktorý ste aj spomínali pre príspevku, že to zabráni pokračovaniu týchto zverstiev, ktoré sa tam prebiehajú.“

Moderátorka: „Pozrime sa trochu bližšie a teda za naše hranice. Niektorí analytici v minulosti upozorňovali, že Rusko vo svojej agresii na Ukrajine porušuje Ženevský dohovor, napríklad ten o zaobchádzaní s civilistami, ktoré Rusko aj podpísalo. Potvrdili sa tieto obavy alebo obvinenia? A je možné nejako vymáhať toto od agresora, ako je Rusko?“

R. Sloboda: „To, že sa to potvrdilo. Ženevský, Ženevské dohovory tvoria základ medzinárodného humanitárneho práva. To, že Rusko to porušuje, to je to jasné. Ukázalo sa to aj v roku 2023, nerozlišujúce útoky, malý alebo žiadny ohľad na to, či nejaký útok, bombardovanie zasiahne civilné obyvateľstvo. Bombardovanie a útoky na civilnú infraštruktúru, samozrejme útoky na energetickú infraštruktúru, infraštruktúru. To súvisí s vývozom aj obilia, dôležitý artiklov. Samozrejme. To je jasné, že Rusko porušuje medzinárodné humanitárne právo. To vymáhanie, samozrejme, je problematické. Vieme, že Medzinárodný trestný súd to rieši, vieme, že bol dokonca vydaný zatykač aj na prezidenta Putina. Zároveň vidíme, že navštívil niektoré krajiny, napríklad za minulý rok, ktoré ho bez problémov

teda nechali tú návštevu zrealizovať. To znamená, že z tohto hľadiska, tam sa ukazuje ten základný atribút toho systému založenom na medzinárodnom práve. Ak chceme, aby to fungovalo, musíme bez dvojakeho metra pristupovať všade vždy rovnako. O tom sú nakoniec aj tie univerzálne ľudské práva. Vidíme, že v prípade Ruska v niektorých prípadoch sme videli bezprecedentnú reakciu. Pozitívnu reakciu v zmysle snahy ochrany civilného obyvateľstva na Ukrajinu, podpory Ukrajiny atď., ale to vymáhanie zložitá a môžeme sa stále pýtať, či je dostatočný ten tlak na Rusko, ktoré vyvíjame, pretože pravidelne dostávame informácie, napríklad aké sankcie sú obchádzané. Je tu, samozrejme úloha zaujímavá, úloha Číny, ktorá samozrejme podporuje rôznym spôsobom. Nie je možno priamo, ale...”

Moderátorka: „Prepáčte preruším vás, že ako vlastne by mal západ reagovať, ako by mal možno ešte viac tlačiť na Rusko, ak nie sankciami?“

R. Sloboda: „Nie. Ja nerozporujem tie sankcie. Zároveň je otázka, že či nie je priestor, povedzme ísť ešte ďalej, hľadať tie ďalšie spôsoby. Môžeme sa baviť nakoniec aj o dodávkach nejakého, tých nerastných surovín, ktoré stále v nejakej miere ešte máme. Takže samozrejme to, že sa dá ísť ešte ďalej, to pravdepodobne je možné. Amnesty sa samozrejme nevyjadruje k tým vojenským záležitostiam, ale ak sa bavíme o tom tlaku, že musí byť rešpektované právo, alebo teda musí byť rešpektované medzinárodné humanitárne právo chrániť civilistov, tak to samozrejme tam sú ďalšie nástroje, ktoré, o ktorých sa môžeme baviť. Jeden, samozrejme, z tých dôvodov, prečo sa to dnes deje, je pravdepodobne aj to, že to nie je len rok 2023, kedy bolo porušované medzinárodné humanitárne právo, ale videli sme to aj predtým. Samozrejme, každý prípad, ktorý sa v minulosti nepotreštal a dnes sa opakuje, je ťažšie ho potrestať. To ale neznamená, že by sme sa nejako mali vzdať. Opäť je to samozrejme o tom. Či už je to konanie na Medzinárodnom trestnom súde, alebo je to medzinárodný tlak na to, aby keď Vladimir Putin ako osoba, na ktorú je vydaný zatykač, navštívi nejakú krajinu, aby ho zatkli. Samozrejme, krajiny môžu uplatniť v niektorých prípadoch univerzálnu jurisdikciu. To znamená, že za zločiny, ktoré sú páchané, ak si to vyhodnotia, že je za to priamo zodpovedný Vladimir Putin, čo vo viacerých prípadoch by asi nebol problém, mohli by ho zatknúť. Toto, samozrejme sa nestalo pri tých krajinách, ktoré navštívil. Takže samozrejme tu sa môžeme pýtať, prečo tá politická vôľa na toto neexistuje.“

Moderátorka: „Aký rok má za sebou Slovensko, čo sa dodržiavania alebo porušovania ľudských práv týka?“

R. Sloboda: „Určite nie je dobrý. Je to, ako som aj na začiatku vravel, je to kritické vzhľadom na to, že Slovensko je bohatou krajinou v tom svetovom meradle. To znamená, že má tie zdroje. Ale stále sa tu boríme s vecami, ktoré sme spomínali aj predchádzajúce roky, segregácia rómskych detí. Tam je dôležité povedať, že nastal jeden bezprecedentný moment, že Európska komisia podala žalobu na Slovensku-, na Slovensko kvôli tomuto a treba povedať, že Slovensko je prvou prvým štátom, ktorý žaluje Európska komisia práve pre porušenie smernice o rasovej rovnosti. Takže to je veľmi závažné, počúvame pravidelne. A ako sa vlády menia, čo sa s tým bude robiť. Zatiaľ sme nikdy nevideli ten výsledok, na ktorom by nám malo záležať. A to je naozaj zabezpečiť rovno kvalitné vzdelávanie pre rómske deti. Pretože samozrejme my sa tu bavíme tak ten globálny alebo celoštátny- celoštátny obrázok. Ale na konci aj pri tých konfliktoch, ktoré som spomínal aj tu na konci je tam individuálny človek, v tomto prípade dieťa, ktoré má mať štátom garantované, že má právo na kvalitné vzdelávanie. Má právo sa vzdelávať dnes segregovanej škole, pretože segregácia rovná sa diskriminácia a to je neprijateľné. A to dieťa, samozrejme, to môže ovplyvniť celý ten život. Znižujú sa možnosti nejakého ďalšieho samozrejme štúdia, práce neskôr a tak ďalej. Je to vlastne, samozrejme, mnohokrát tí ľudia, ktorí si prejdú takýmto nekvalitným segregovaným školstvom tak zostanú zacyklené v tej generačnej chudobe. To je jedna vec. Samozrejme máme tu ďalšie veci, ktoré sa týkajú práv LGBTI ľudí, kde samozrejme tá situácia na Slovensku je veľmi kritická. A to treba zdôrazniť, že napriek tej ohromnej a hroznej tragédii vraždy dvoch queer osôb pred Teplárnou, tak niekedy to žiaľ tak býva v prípade ľudských práv, že až po tragédii sa niečo zmení. No my tu na Slovensku vidíme, že ani po tej najväčšej novej tragédii sa vlastne nič nezmenilo. Stále je na LGBTI ľudí útočené zo strany politikov. Nebol prijatý žiadny zákon, ktorý by zrovnoprávnil ak sa bavíme o súkromnom rodinnom živote, myslím nejaké, či už registrované partnerstvá, životné partnerstvá v prípade manželstvá. Vidíme tu samozrejme útoky, obmedzovanie ľudských práv transrodových osôb, takže to je, samozrejme, ďalšia veľká téma, zároveň práva žien a dievčat. Stále je tu obrovský dlh, ak sa bavíme o rovnosti žien a dievčat v našej spoločnosti

zlyhávame aj v takých veciach, ktoré vlastne nie sú zložité z hľadiska tej nejakej implementácie. Napríklad prijatie modernej komplexnej definície znásilnenia, ktorá by zahŕňala súhlas. Čo dnes už vieme, že dnes to už vieme, už to dlho vieme, že tá definícia súčasná, nedostatočná, nedostatočne chrániť ženy a dievčatá pred znásilnením, bola možnosť prijať takúto definíciu. Bolo to vlastne nepodarilo sa to ani v tom predchádzajúcom období, aj po voľbách. Vlastne myslím, že už bol s ním konfrontovaný nový minister spravodlivosti, ktorý to odmietol slovami, čo bol len bohapusté výhovorky, že na to treba nejakú dlhú diskusiu, ale teda pri skracovaní rôznych vecí, premlčacích lehôt atď. v trestnom zákone tam už tá diskusia potrebná dlhá nebola. Takže samozrejme, to je istý výraz pokrytectva a toho, že vlastne tie ľudské práva sú naozaj na nejakej vedľajšej koľaji, ak sa bavíme o tej politickej reprezentácii, ktorá to má presadzovať samozrejme a chrániť.“

Moderátorka: „Tak si budeme držať palce, aby sme budúci rok na tom boli lepšie, hovorí Rado Sloboda, riaditeľ Amnesty International Slovensko. Ďakujeme.“

R. Sloboda: „Ďakujem pekne za pozvanie. Dovidenia.“

- Sociálnej sieti TikTok hrozí zákaz v USA
- Možný zákaz TikToku v USA je opäť bližšie

-koniec relácie Svet :24

-audiovizuálny predel

-relácia Počasie

-relácia Bez komentára

-koniec záznamu

* * *

Podľa § 25 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,
b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Správne konanie č. 0103/SKO/2024 bolo začaté z dôvodu, že vysielateľ Slovenská televízia a rozhlas odvysielal na programovej službe RTVS 24 dňa 24. 4. 2024 o cca 13:30 hod. program *Aktuálne :24*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Dňa 24. 4. 2024 cca o 13:34 hod. bol v programe *Aktuálne :24* odvysielaný rozhovor s Kamilou Gunišovou, výskumníčkou Amnesty International Slovensko, ktorý sa zaoberal Výročnou správou medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023, v ktorej upozorňuje na diskrimináciu Rómov na Slovensku a prípady policajnej brutality voči nim. Taktiež táto správa hovorí o tom, že Európska komisia v decembri podala žalobu na Európsky súdny dvor voči Slovensku, ako vôbec prvému štátu Európskej únie, pre porušenie smernice o rasovej rovnosti. Rozhovor sa týkal tiež záverov prezentovaných v uvedenej výročnej správe v oblasti násilia na ženách a domáceho násilia, interrupcií, ako aj práv LGBTI+ ľudí.

Správne konanie č. 0108/SKO/2024 bolo začaté z dôvodu, že účastník konania Slovenská televízia a rozhlas na programovej službe programovej služby RTVS 24 dňa 25. 4. 2024 o cca 08:30 hod. odvysielal program *Svet :24*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu.

V rámci programu *Svet* :24 odvysielaného dňa 25. 4. 2024 bol o cca 08:31:09 hod. odvysielaný spravodajský príspevok s názvom „*Amnesty International bije na poplach*“. Moderátorka v úvode namietaného príspevku uviedla, že tému príspevku – Výročná správa medzinárodnej organizácie Amnesty International za rok 2023 budú rozoberať s riaditeľom medzinárodnej organizácie Amnesty International Slovensko, Radom Slobodom. V rámci diskusie sa moderátorka s hosťom zamerali na stav medzinárodného práva, porušovanie ľudských práv vo svete a na aktuálny stav ľudských práv na Slovensku. Prvou otázkou moderátorka upriamila pozornosť na začiatok správy Amnesty International, v ktorej sa spomína, že sme svedkami takmer úplného zrútenia systému medzinárodného práva. Host' programu v tomto kontexte poukázal na nefunkčnosť Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“). Zdôraznil, že systém vetovania v Bezpečnostnej rade OSN umožňuje stálym členom blokovať kľúčové rozhodnutia vo svoj prospech, čo bráni riešeniu vážnych konfliktov. Medzi zlyhaniami OSN spomenul neschopnosť zabrániť ruským útokom na Ukrajinu, izraelským zásahom v pásme Gazy či krízam v Sudáne, Etiópii a Mjanmarsku. Diskusia sa ďalej venovala aj konfliktu medzi Izraelom a Palestínou. Host' programu súhlasil s vyjadrením generálnej tajomníčky OSN, že na Palestínčanov v Gaze je uvalený kolektívny trest, pretože v Gaze muselo opustiť svoje domovy takmer 1,9 milióna ľudí a desiatky tisíc ich prišlo o život. V tejto spojitosti hovorí Medzinárodný súdny dvor o riziku genocídy. Zároveň odsúdil útoky Hamasu na Izrael a dodáva, že v tomto prípade ide o zlyhanie systému, pretože žiadna z mocných krajín, či USA alebo členské štáty Európskej únie nedokázali tomuto konfliktu zabrániť. Moderátorka otvorila otázku porušovania Ženevských dohovorov Ruskom. Host' potvrdil, že Rusko porušuje základné princípy medzinárodného humanitárneho práva, pričom nerozlišuje medzi vojenskými a civilnými cieľmi. Kritizoval, že vymáhanie spravodlivosti je ťažké, keďže napriek zatykaču na prezidenta Vladimira Putina ho niektoré krajiny nechali voľne cestovať. Upozornil tiež na nedostatočný tlak na Rusko, spomenul obchádzanie sankcií a navrhol zvážiť ďalšie opatrenia, napríklad v oblasti obmedzenia dodávok nerastných surovín. Následne sa moderátorka opýtala, aký rok má za sebou Slovensko, čo sa týka ľudských práv. Host' programu označil stav ľudských práv na Slovensku za kritický. Spomenul problém segregácie rómskych detí v školách, ktorý vedie k cyklu generačnej chudoby, a žalobu Európskej komisie proti Slovensku za porušovanie smernice o rasovej rovnosti. Hovoril aj o právach LGBTI komunity, kde poukázal na pokračujúce útoky a politickú nečinnosť po vražde dvoch príslušníkov tejto komunity. Kritizoval, že na Slovensku chýbajú zákony, ktoré by zrovnoprávnili LGBTI ľudí, napríklad v oblasti registrovaných partnerstiev, a upozornil na útoky na transrodových ľudí. Spomenul tiež nerovnosť žien a potrebu prijať komplexnú definíciu znásilnenia. Moderátorka následne rozhovor ukončila so slovami nádeje, že situácia o rok bude snád' lepšia.

Predmetom posudzovania v oboch správnych konaniach je otázka, či odvysielaním predmetných spravodajských príspevkov, ktoré obsahovali výstupy Výročnej správy medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International za rok 2023, ktoré vyznievali kriticky k téme dodržiavania ľudských práv Slovenkou republikou, a to bez zabezpečenia účasti alebo sprostredkovania stanovísk relevantných aktérov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv pôsobiacich v Slovenskej republike, prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu.

* * *

Účastník konania zhodne k oboj správnych konaniach uvádza, že nemôže byť považovaný za deliktuálne zodpovedný subjekt za porušenie zákona č. 264/2022 Z. z., pretože skutok, za možné porušenie ktorého bolo začaté správne konanie, sa stal pred vznikom účastníka konania ako právneho subjektu. Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS), ktorý bol zodpovedný za odvysielanie namietaného programu, zanikol zákonom č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlase a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 157/2024 Z. z.“), pričom tento zákon ani zákon č. 264/2022 Z. z. neobsahujú ustanovenie, ktoré by zabezpečovalo prechod deliktuálnej zodpovednosti na účastníka konania ako právneho nástupcu. Účastník konania argumentuje, že zánik RTVS zákonom vylučuje akúkoľvek deliktuálnu zodpovednosť za skutky, ktoré sa stali pred jeho vznikom, keďže takýto prechod zodpovednosti by vyžadoval výslovné zákonné ustanovenie. Poukazuje na príklady z iných právnych

úprav, ako sú zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 187/2021 Z. z.“) alebo zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 91/2016 Z. z.“), ktoré explicitne upravujú prechod deliktuálnej zodpovednosti pri zániku právnickej osoby. Zákon č. 264/2022 Z. z. ani zákon č. 157/2024 Z. z. takúto úpravu neobsahujú. Účastník konania zároveň zdôrazňuje, že správny orgán nemôže v podmienkach právneho štátu uplatňovať analógiu na rozšírenie deliktuálnej zodpovednosti v neprospech subjektu, ktorý je účastníkom správneho konania a súčasne nemožno administratívnoprávnu zodpovednosť účastníka konania založiť na analogickej aplikácii iných právnych predpisov (zákon č. 91/2016 Z. z., zákon č. 187/2021 Z. z. či na základe predpisov súkromného práva). Takýto postup by rozširoval podmienky deliktuálnej zodpovednosti účastníka konania, čo je podľa jeho slov v podmienkach právneho štátu vylúčené.

Z hľadiska samotného posúdenia programov *Aktuálne* :24 a *Svet* :24 účastník konania uvádza, že program reflektoval realitu a poskytoval informácie o závažných spoločenských a medzinárodných otázkach, ako sú segregácia Rómov, práva LGBTI+ osôb, situácia v pásme Gazy a na Ukrajine či reforma Bezpečnostnej rady OSN. Účastník konania argumentuje, že odvysielané informácie a názory hosta boli v súlade s faktami a neboli v konflikte s verejným záujmom, ako ho definuje čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, konkrétne ochrana práv a slobôd iných, verejný poriadok, bezpečnosť štátu, verejné zdravie alebo mravnosť. Program podľa účastníka konania poskytoval recipientom možnosť vytvoriť si vlastný úsudok o diskutovaných témach a jeho jednostrannosť alebo nevyváženosť nemožno konštatovať na základe kritických názorov hosta, ktoré reflektovali objektívne spoločenské problémy.

Účastník konania v tomto kontexte poukázal na

- publikáciu Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, Bratislava, Október 2023 Európa na križovatke,
- webové sídlo Ministerstva zahraničných vecí Českej republiky,
- vyjadrenie predsedu 72. Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, Miroslava Lajčáka,
- Správu o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2023,
- LP/2023/336 Návrh účasti Slovenskej republiky na 79. zasadnutí Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov a smernice pre postup delegácie a jeho vlastný materiál,
- programové vyhlásenie vlády na roky 2023 až 2027 v kapitole vláda Slovenskej republiky a marginalizované skupiny,
- Správu o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2017,
- Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2022 vydanú Slovenským strediskom pre ľudské práva,
- rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Fedotova a ostatní proti Rusku zo 19. 1. 2023 k sťažnostiam č. 40792/10, 30538/14 a 43439/14,
- Správu o dodržiavaní ľudských práv Slovenského strediska pre ľudské práva za rok 2023.

Účastník konania svoje tvrdenia podporuje judikatúrou slovenských a českých súdov, podľa ktorej prítomnosť kritických názorov v médiách neznamená automaticky nevyváženosť alebo neobjektívnosť programu. Odkazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II ÚS 307/2014), ktorý stanovuje, že sloboda prejavu môže byť obmedzená len za splnenia podmienky ochrany konkrétneho verejného záujmu, a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 200/2010, ktorý zdôrazňuje, že pluralita názorov je v spoločnosti zabezpečená rozmanitosťou zdrojov informácií, a nie je možné očakávať, že jediný program bude vyčerpávajúco pokrývať všetky možné názory na konkrétnu tému. Poukazuje tiež na rozhodnutie Správneho súdu v Bratislave sp. zn. BA-6S/49/2018, podľa ktorého sa sloboda prejavu vzťahuje aj na informácie, ktoré nesú negatívnu konotáciu, urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát, politické elity alebo časť obyvateľstva. Odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2230/2010, podľa ktorého je kritika verejnej záležitosti

vykonávanej verejne pôsobiacimi osobami dovoľená, pričom ide o výraz demokratického princípu, o výraz participácie občianskej spoločnosti na veciach verejných.

Účastník konania súčasne zdôrazňuje, že úlohou moderátora v spravodajskom programe nie je za každú cenu spochybňovať vyjadrenia hosta alebo nútene vyvažovať každú prezentovanú informáciu. Ak host programu prezentuje informácie, ktoré sú fakticky podložené a reflektujú reálny stav, moderátor nie je povinný aktívne ich vyvažovať. Účastník konania v tejto súvislosti cituje nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 307/2014 (bod 76), podľa ktorého rozhodovanie recipientov nie je závislé od jednej spravodajskej relácie alebo názoru prezentovaného v jedinom programe, keďže pluralita zdrojov informácií v demokratickej spoločnosti zabezpečuje, že diváci majú prístup k rôznym uhlom pohľadu.

Na základe vyššie uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním predmetných programov nedošlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a preto navrhuje aby Rada predmetné správne konania zastavila podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

* * *

Návrh uznesenia smeruje voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas, pretože dňa 1. 7. 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlasu a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 157/2024 Z. z.“), ktorým bola zrušená Rozhlas a televízia Slovenska a ktorým bola zriadená Slovenská televízia a rozhlas ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá okrem iného poskytuje službu verejnosti v oblasti televízneho vysielania a rozhlasového vysielania.

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. „Rozhlas a televízia Slovenska zriadená podľa doterajších predpisov sa ku dňu účinnosti tohto zákona zrušuje. Slovenská televízia a rozhlas sa ku dňu účinnosti tohto zákona stáva právnym nástupcom Rozhlasu a televízie Slovenska a preberá všetky jeho práva a povinnosti ku dňu účinnosti tohto zákona.“

Na základe prechodného ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. teda došlo ku dňu účinnosti tohto zákona k zrušeniu Rozhlasu a televízie Slovenska a účastník predmetného konania – Slovenská televízia a rozhlas – sa stal jeho právnym nástupcom. V súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. došlo k prechodu práv a povinností Rozhlasu a televízie Slovenska (právny predchodca) na Slovenskú televíziu a rozhlas. V rozsahu prechodu práv a povinností je i povinnosť strpieť uloženie sankcie za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 264/2022 Z. z.

K prechodu administratívnej zodpovednosti v obdobnej situácii zaujal stanovisko aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4 Sž/10/2012 zo dňa 18. 9. 2012, keď poukázal na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť (rozhodnutie sp. zn. 1 Sžhpu/2/2008 zo dňa 26. 10. 2010) a uviedol, cit.: „V nadväznosti na závery prijaté v uvedenom rozsudku senát najvyššieho súdu uvádza, že v prípade administratívneho trestania prechádza deliktuálna spôsobilosť zo subjektu právneho predchodcu na subjekt právneho nástupcu za podmienky, že nástupnícky subjekt pokračuje v aktivitách právneho predchodcu a subjekt právneho predchodcu zanikol... Cieľom administratívneho trestania je zabezpečiť, aby správanie, ktoré by malo byť potrestané, nezostalo nepotrestané a neboli tak zmarené ciele ochrany pred porušovaním zákona z dôvodu určitých zmien právnických osôb. V prvom rade je teda sankcionovaný vždy porušovateľ a v prípade jeho zániku jeho nástupca, ktorý prevzal jeho materiálne a ľudské zdroje a ktorý pokračuje v jeho celkovej predchádzajúcej aktivite.“

Je dôležité uviesť, že uvedený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa týkal zániku Slovenského rozhlasu a vzniku Rozhlasu a televízie Slovenska, čiže takmer totožnej situácie ako

v predmetnom prípade. Vzhľadom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je dôvodné prihladať na prechod administratívnej zodpovednosti v predmetných správnych konaniach inak. Z uvedeného dôvodu bolo v správnych konaniach pokračované s účastníkom konania.

Hoci v predmetnom prípade nedošlo k zániku jednej právnickej osoby a vzniku druhej za účelom vyhnutia sa administratívnoprávnej zodpovednosti a v oboch prípadoch boli právnické osoby zriadené zákonom, uvedené nič nemení na tom, že aj v takom prípade prechádza administratívnoprávna zodpovednosť na právneho nástupcu. Ako vyplýva aj z § 30 ods. 11 zákona č. 157/2024 Z. z. autorizácie vysielania a licencie udelené Rozhlasu a televízii Slovenska prechádzajú ku dňu účinnosti tohto zákona na Slovenskú televíziu a rozhlas. V danom prípade zákon očividne predpokladá pokračovanie v činnosti právneho predchodcu a automaticky na právneho nástupcu prechádzajú aj všetky udelené autorizácie vysielania a licencie. S uvedeným stavom počíta aj § 163 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Na úvod možno konštatovať, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je zabezpečenie možnosti pre recipientov, aby si mohli slobodne vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií.

Program sme analyzovali s ohľadom na kritériá objektivitu, medzi ktoré vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V predmetnom prípade je potrebné posúdiť, či boli v posudzovanom spravodajskom programe dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyváženosti a rôznorodosti**.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 z 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov „...je vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že **mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom**, čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.“

Vzhľadom na absenciu ďalšej obdobnej judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať na rozsudky Najvyššieho správneho súdu Českej republiky. Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivity a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že ide o členský štát Európskej únie. V harmonizovaných oblastiach je judikatúra iných členských štátov Európskej únie použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

Porovnaniu požiadavky vyváženosti spravodajstva a politickej publicistiky sa venoval aj Najvyšší správny súd Českej republiky vo svojom rozsudku č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž **je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet**. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost

nezaujatě informovat, **teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat**. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyváženost je pak skrytá forma strannosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. **Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických. Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci.**

(...)

Vzhledem k tomu, že zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.“

Vyváženosti spravodajstva sa venoval Najvyšší správny súd Českej republiky aj vo svojom rozsudku č. k. 7 As 43/2008-100 zo dňa 31. 3. 2009, v ktorom súd uviedol: „Mají-li být informace objektivní a vyvážené, musí v maximální možné míře odpovídat skutečnosti a **přinášet pohledy všech zúčastněných tak, aby si adresát těchto informací na jejich základě mohl vytvořit o dané problematice vlastní kvalifikovaný názor.**“

Pri posudzovaní vyváženosti spravodajského programu je teda potrebné posúdiť otázku, či bol v programe daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programu významné a relevantné. Odborná literatúra k rozhodovaniu novinárov o tom, akým názorom alebo pohľadom dajú v spravodajstve priestor, uvádza: „Nestrannosť je do značnej miery spôsob myslenia. Je to spôsob myslenia, ktorý: **sa snaží hľadať fakty a názory relevantné pre konkrétny príbeh, a to bez predsudkov alebo predpojatosti; zhromažďuje fakty a názory, ktoré účastníci príbehu považujú za dôležité a relevantné; zvažuje a posudzuje tieto fakty a názory, aby bez zaujatosti alebo predsudkov dospel k úsudku o tom, kde leží hlavná os** [ťažisko, hlavná línia] **diskusie a ktoré sú dôležité argumenty na tejto osi.**“¹

Na základe vyššie uvedených všeobecných východísk posudzovania vyváženosti spravodajského programu možno konštatovať, že vyváženosť spravodajstva spočíva aj v požiadavke vyváženého zastúpenia relevantných pohľadov, pričom dôraz na vyvážené zastúpenie relevantných pohľadov je v prípade spravodajských programov oveľa väčší ako v prípade programov aktuálnej publicistiky. Možno totiž konštatovať, že spravodajské programy majú pre svoju povahu, z dôvodu, že diváci od spravodajstva spravidla očakávajú objektívne a nestranné informácie a viac sa na informácie odvysielané v spravodajstve spoliehajú, väčší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky v porovnaní s programami aktuálnej publicistiky.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné rozlišovať, či je vyjadrenie **skutkovým tvrdením** (tvrdením nejakého faktu), alebo či je **hodnotiacim úsudkom**. Je podstatné, či obsahom vyjadrenia sú empiricky overiteľné fakty, teda konštatovanie určitej objektívnej skutočnosti, alebo či má vyjadrenie charakter hodnotiaceho úsudku, t. j. subjektívneho názoru či postoja.² Skutkové tvrdenie (nazývané aj „fakt“) je teda tvrdenie, o ktorom možno jednoznačne povedať, že je pravdivé alebo nepravdivé. Hodnotiaci úsudok (resp. názor, postoj, hodnotenie) je naopak tvrdenie, ktorého

¹ Marsh, K.: Issues of impartiality in news and current affairs – some practical considerations, s. 219. In: Barkho, L.: From Theory to Practice. How to Assess and Apply Impartiality in News and Current Affairs. Intellect - The University of Chicago Press, 2013.

² Napr. BARTOŇ, M.: Svoboda projevu: principy, garance, meze. Praha: Nakladatelství Leges s. r. o., 2010, s. 85.

pravdivosť sa nedá objektívne preukázať a nemôže sa ani vyžadovať, aby bola pravdivosť hodnotiacich úsudkov preukázaná. Hodnotiace úsudky preto požívajú vysokú mieru slobody prejavu.

Diskusia v rámci namietaných spravodajských príspevkov obsahovala skutkové tvrdenia, ako aj hodnotiace úsudky.

Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však vyplýva, že aj hodnotiaci úsudok môže byť excesom a nemusí byť chránený slobodou prejavu – a to najmä vtedy, keď hodnotiaci úsudok nemá faktický (skutkový) základ, z ktorého by mohol byť vyvodený. **Hodnotiaci úsudok však požíva vysokú mieru slobody prejavu, ak reálne existuje faktický (skutkový) základ, z ktorého bol tento hodnotiaci úsudok vyvodený.** Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva však zároveň vyplýva, že **pri uvádzaní názorov či hodnotiacich úsudkov nie je vždy potrebné súčasne výslovne uviesť aj fakty, na ktorých sa hodnotiace úsudky zakladajú.** Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí *Otegi Mondragon v. Španielsko* uviedol, že „**povinnosť uviesť skutočnosti na podporu hodnotiaceho úsudku je menej prísna, ak sú informácie už známe širokej verejnosti**“. V rozhodnutí *Feldek v. Slovensko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „...Súd zásadne nemôže prijať tvrdenie, že hodnotiaci výrok môže byť za takýto považovaný, len ak je sprevádzaný faktami, na ktorých bol výrok založený... Nevyhnutnosť spojenia medzi hodnotiacim výrokom a faktami na jeho podporu sa môže pohybovať od prípadu k prípadu podľa osobitných okolností. V tejto veci je Súd uspokojený tým, že hodnotiaci výrok, ktorý urobil sťažovateľ, bol založený na informáciách, ktoré už boli známe širokej verejnosti...“.

V spravodajskom príspevku odvysielanom v programe Svet :24, okrem iného, odznelo aj vyjadrenie hosta programu k dodržiavaniu ľudských práv Slovenskou republikou:

Moderátorka: „Aký rok má za sebou Slovensko, čo sa dodržiavania alebo porušovania ľudských práv týka?“

R. Sloboda: „Určite nie je dobrý. Je to, ako som aj na začiatku vrazil, je to kritické zhľadom na to, že Slovensko je bohatou krajinou v tom svetovom meradle. To znamená, že má tie zdroje. Ale stále sa tu boríme s vecami, ktoré sme spomínali aj predchádzajúce roky, segregácia rómskych detí. Tam je dôležité povedať, že nastal jeden bezprecedentný moment, že Európska komisia podala žalobu na Slovensku-, na Slovensko kvôli tomuto a treba povedať, že Slovensko je prvou prvým štátom, ktorý žaluje Európska komisia práve pre porušenie smernice o rasovej rovnosti. Takže to je veľmi závažné, počúvame pravidelne. A ako sa vlády menia, čo sa s tým bude robiť. Zatiaľ sme nikdy nevideli ten výsledok, na ktorom by nám malo záležať. A to je naozaj zabezpečiť rovno kvalitné vzdelávanie pre rómske deti. Pretože samozrejme my sa tu bavíme tak ten globálny alebo celoštátny- celoštátny obrázok. Ale na konci aj pri tých konfliktoch, ktoré som spomínal aj tu na konci je tam individuálny človek, v tomto prípade dieťa, ktoré má mať štátom garantované, že má právo na kvalitné vzdelávanie. Má právo sa vzdelávať dnes segregovanej škole, pretože segregácia rovná sa diskriminácia a to je neprijateľné. A to dieťa, samozrejme, to môže ovplyvniť celý ten život. Znižujú sa možnosti nejakého ďalšieho samozrejme štúdia, práce neskôr a tak ďalej. Je to vlastne, samozrejme, mnohokrát tí ľudia, ktorí si prejdú takýmto nekvalitným segregovaným školstvom tak zostanú zacyklené v tej generáčnej chudobe. To je jedna vec. Samozrejme máme tu ďalšie veci, ktoré sa týkajú práv LGBTI ľudí, kde samozrejme tá situácia na Slovensku je veľmi kritická. A to treba zdôrazniť, že napriek tej ohromnej a hroznej tragédii vraždy dvoch queer osôb pred Teplárňou, tak niekedy to žiaľ tak býva v prípade ľudských práv, že až po tragédii sa niečo zmení. No my tu na Slovensku vidíme, že ani po tej najväčšej novej tragédii sa vlastne nič nezmenilo. Stále je na LGBTI ľudí útočené zo strany politikov. Nebol prijatý žiadny zákon, ktorý by zrovnoprávnil ak sa bavíme o súkromnom rodinnom živote, myslím nejaké, či už registrované partnerstvá, životné partnerstvá v prípade manželstvá. Vidíme tu samozrejme útoky, obmedzovanie ľudských práv transrodových osôb, takže to je, samozrejme, ďalšia veľká téma, zároveň práva žien a dievčat. Stále je tu obrovský dlh, ak sa bavíme o rovnosti žien a dievčat v našej spoločnosti zlyhávame aj v takých veciach, ktoré vlastne nie sú zložité z hľadiska tej nejakej implementácie. Napríklad prijatie modernej komplexnej definície znásilnenia, ktorá by zahŕňala súhlas. Čo dnes už vieme, že dnes to už vieme, už to dlho vieme, že tá definícia súčasná, nedostatočná, nedostatočne chrániť ženy a dievčatá pred znásilnením, bola možnosť prijať takúto definíciu. Bolo to vlastne

nepodarilo sa to ani v tom predchádzajúcom období, aj po voľbách. Vlastne myslím, že už bol s ním konfrontovaný nový minister spravodlivosti, ktorý to odmietol slovami, čo bol len bohapusté výhovorky, že na to treba nejakú dlhú diskusiu, ale teda pri skracovaní rôznych vecí, premlčacích lehôt atď. v trestnom zákone tam už tá diskusia potrebná dlhá nebola. Takže samozrejme, to je istý výraz pokrytectva a toho, že vlastne tie ľudské práva sú naozaj na nejakej vedľajšej koľaji, ak sa bavíme o tej politickej reprezentácii, ktorá to má presadzovať samozrejme a chrániť.“

Moderátorka: „Tak si budeme držať palce, aby sme budúci rok na tom boli lepšie, hovorí Rado Sloboda, riaditeľ Amnesty International Slovensko. Ďakujeme.“

R. Sloboda: „Ďakujem pekne za pozvanie. Dovoľujeme.“

Spravodajský príspevok odvysielaný v programe *Aktuálne :24*, ktorý je predmetom správneho konania č. 0103/SKO/2024, sa celý zaoberal iba hodnotením dodržiavania ľudských práv v Slovenskej republike, ako bol popísaný vo výročnej správe Amnesty International Slovensko za rok 2023. Vzhľadom na to, že prepis sporného príspevku je už uvedený vyššie, nepovažujeme za účelné opätovne citovať celý príspevok aj na tomto mieste.

Na úvod možno konštatovať, že diskusia s riaditeľom medzinárodnej ľudskoprávnej organizácie Amnesty International Slovensko, Radom Slobodom, resp. s výskumníčkou tejto organizácie, Kamilou Gunišovou, bola formálne zaradená a odvysielaná v rámci spravodajského programu *Svet :24*, resp. *Aktuálne :24*. Tým, že tieto diskusie boli oddelené od informácií spravodajského charakteru a obsahovali okrem skutkových tvrdení aj komentáre a názory (hodnotiace úsudky) respondentov na aktuálny stav ľudských práv v Slovenskej republike, svojou povahou predstavovali žáner typický pre publicistiku, resp. pre program aktuálnej publicistiky.

Kriticky vyznievajúce komentáre týkajúce sa dodržiavania a stavu ľudských práv na Slovensku sú založené na konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré boli verejne známe a medializované. Medzi tieto patrí napríklad žaloba Európskej komisie proti Slovenskej republike pre porušenie smernice o rasovej rovnosti, otázky rovnosti LGBTI+ osôb, či otázky súvisiace s legislatívnou úpravou práv žien. Tieto skutočnosti predstavujú v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *Otegi Mondragon v. Španielsko* a *Feldek v. Slovensko*) preukázateľný a dostatočný skutkový základ na vyjadrenie hodnotiacich úsudkov. Vyjadrenia teda neobsahovali kontroverzné alebo neoverené skutočnosti, na ktoré by z tohto dôvodu boli moderátorky jednotlivých posudzovaných programov povinné osobitne reagovať a mechanicky ich vyvažovať.

Hostia jednotlivých programov boli pozvaní z titulu svojich funkcií ako riaditeľa, resp. výskumníčky organizácie Amnesty International Slovensko, ktorá je pobočkou, resp. zástupcom medzinárodnej organizácie Amnesty International na Slovensku. Amnesty International je najväčšia ľudskoprávna mimovládna organizácia, ktorá zameriava svoju činnosť na ochranu a presadzovanie ľudských práv, rovnosti a spravodlivosti.³ Je nezávislá od vládnych alebo politických predstaviteľov a príspevkov. Preto ju možno vnímať ako neutrálny zdroj v ľudskoprávných otázkach. V tomto kontexte sú hodnotiace názory zástupcov organizácie Amnesty International Slovensko považované za odborné a relevantné pre verejnú diskusiu o stave ľudských práv vo svete aj v Slovenskej republike.

V predmetnom prípade teda nešlo o diskusie moderátoriek s aktívnym politikom, ktorý by svojimi vyjadreniami ašpiroval o sympatie divákov a prenesene o politickú moc, a ktorý by tak vyžadoval vyššiu mieru vyvažovania zo strany moderátorky. Práve naopak, rozhovor sa niesol v odbornom duchu. Táto skutočnosť vytvára odlišné podmienky, ktoré nevyžadujú rovnakú mieru vyvažovania názorov zo strany moderátorky, ako by to bolo v prípade konfrontácie medzi predstaviteľmi rozdielnych politických postojov.

³ [Kto sme - Amnesty Slovakia](#)

Obaja hostia v predmetných spravodajských príspevkoch ponúkajú recipientom analýzu aktuálneho stavu ľudských práv na Slovensku, ktorá vyplýva z výročnej správy medzinárodnej organizácie Amnesty International za rok 2023. Z povahy veci však ide o analýzu do určitej miery subjektívnu, pretože vychádza mimo iného aj zo subjektívnych preferencií a hodnotových nastavení respondentov. Úloha moderátorky z hľadiska povinnosti zabezpečovať objektivnosť a nestrannosť programu by mala byť v prípade tohto typu diskusie skôr v dozeraní nad celkovým vyznením rozhovoru s respondentom a tým, či závery jednotlivých hostí odrážali daný skutkový stav, ako v mechanickom vyvažovaní jednotlivých ich kriticky ladených hodnotení.

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že v týchto prípadoch by kladenie doplňujúcich alebo kritických otázok zo strany moderátoriek bolo mechanickým vyvažovaním a moderátorky nemali v predmetných prípadoch povinnosť osobitne reagovať na kriticky vyznievajúce komentáre zástupcov Amnesty International Slovensko.

Úlohou Rady v predmetných správnych konaniach je preto posúdiť, či skutočnosť, že v predmetných spravodajských príspevkoch boli prezentované kriticky ladené hodnotiace vyjadrenia smerované voči Slovenskej republike, si vyžadovali aj odvysielanie reakcie Slovenskej republiky ako dotknutého subjektu, a to prostredníctvom svojich relevantných orgánov, inštitúcii alebo odborníkov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv, teda či bol v programoch daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programov významné a relevantné.

Z účelu požiadavky vyváženosti možno v špecifických okolnostiach predmetného prípadu vyvodiť, že väčší dôraz na vyváženosť spravodajského programu musí byť uplatnený vtedy, keď má téma spravodajského príspevku výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu. To platí napríklad v prípade, ak sa obsah spravodajského príspevku týka témy verejného záujmu, medzi ktoré nepochybne patrí aj téma dodržiavania ľudských práv.

V prípade, ak sa téma spravodajského príspevku týka aktuálnej verejnej politiky alebo témy verejného záujmu, je nevyhnutné, aby diváci mali možnosť utvoriť si názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku. To znamená, že by sa z konkrétneho spravodajského príspevku diváci mali dozvedieť o významných a relevantných názoroch všetkých relevantných strán.

Výstupy výročnej správy organizácie Amnesty International Slovensko za rok 2023 prezentované v namietaných spravodajských príspevkoch kriticky poukazovali mimo iného aj na nedostatočné dodržiavanie a presadzovanie ľudských práv Slovenskou republikou. Uvedené hodnotenia zahŕňajú tvrdenia o systémových nedostatkoch v oblasti vzdelávania rómskych detí, ochrany práv LGBTI+ osôb a dodržiavania reprodukčných práv, ako aj o nedostatočnej definícii znásilnenia, nerovnosti žien a dievčat v slovenskej spoločnosti. Z dôvodu takto kriticky ladených hodnotení je legitímne očakávať, že Slovenská republika ako subjekt dotknutý týmito vyjadreniami by mala mať možnosť a priestor v predmetných spravodajských príspevkoch vyjadriť sa k obsahu a záverom, ktoré vyplývajú z predmetnej výročnej správy Amnesty International, a to prostredníctvom svojich orgánov, inštitúcii alebo odborníkov pôsobiach v oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv na Slovensku. Takýmito relevantnými subjektami sú napríklad verejný ochranca práv, splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, analytik, právny expert v oblasti ľudských práv a pod. Účasť takýchto relevantných aktérov alebo sprostredkovanie ich stanovísk k danej téme by zabezpečilo vyváženosť a rôznorodosť predmetných diskusií.

Pri kriticky vyznievajúcich vyjadreniach smerujúcich voči stavu ľudských práv v Slovenskej republike je nevyhnutné, aby relevantní aktéri z domáceho prostredia mali možnosť prezentovať svoje stanoviská a uviesť kontext alebo ďalšie skutočnosti, ktoré môžu prispieť k vyváženosti diskusie. Takto kriticky ladené vyjadrenia, ktoré odznievajú bez poskytnutia adekvátneho priestoru na reakciu, môžu ovplyvniť

obraz o stave ľudských práv v krajine. Názory relevantných aktérov tak umožňujú posúdenie tvrdení v širšom kontexte a zabraňujú jednostrannému hodnoteniu.

Relevantní aktéri pôsobiaci v oblasti ochrany ľudských práv na Slovensku disponujú odbornou znalosťou právneho rámca, sociálnych súvislostí a inštitucionálnych mechanizmov, ktoré determinujú ľudskoprávne prostredie v krajine. Ich názory poskytujú hlbšie pochopenie komplexnosti problému, ktoré by mohlo byť prehliadané, ak by diskusia zostala jednostranne orientovaná. Takéto stanoviská prispievajú k objektívnemu posúdeniu tvrdení obsiahnutých v predmetnej výročnej správe organizácie Amnesty International.

Rada pre mediálne služby nehodnotí pravdivosť informácií, ktoré odznievajú v príspevkoch, ale hodnotí názorovú objektivitu prezentovanú vo vysielaní programových služieb. V rámci vyššie spomenutých tém si myslíme, že sú spoločensky citlivé, až polarizujúce, a preto by mali v reláciách podobného typu zaznievať aj názory iných odborníkov, alebo iných názorových smerov, ktoré by vyvažovali jednostranne vyvedené názory. V diskusiách s jedným hosťom sú kladené prísnejšie požiadavky na výkon moderátora. V predmetnom prípade však moderátorky túto oponentúru nezabezpečili, pričom v prípade programu *Aktuálne* :24 moderátorka formuláciou niektorých svojich otázok dávala najavo svoj postoj k téme, konkrétne:

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Desať rokov po brutálnom policajnom zásahu v Moldave nad Bodvou neprijali zodpovedné inštitúcie žiadne systémové opatrenia na vykonanie rozsudku Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva. Ako hodnotí Amnesty International práve toto neprimerané použitie policajnej sily?“

Tamara Lištiaková, moderátorka: „Slovensko stále nemá takú legislatívu, ktorá by upravovala vzťahy párov rovnakého pohlavia. Hodnotí Amnesty International v tejto súvislosti aspoň niečo, čo by aspoň čiastočne chránilo práva queer ľudí, queer párov?“

Na základe vyššie uvedeného možno preto stanoviská relevantných aktérov pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv na Slovensku ku kriticky vyznievajúcim vyjadreniam na adresu Slovenskej republiky považovať za relevantné a významné vo vzťahu k téme príspevkov, ktoré sa venovali dodržiavaniu, resp. porušovaniu ľudských práv na Slovensku. Takéto stanoviská sú relevantné, pretože poskytujú vysvetlenie a kontext pre hodnotenie aktuálnej situácie týkajúcej sa stavu ľudských práv na Slovensku, umožňuje verejnosti posúdiť dôvody kriticky vyznievajúcich výstupov výročnej správy medzinárodnej organizácie Amnesty International a prispieva k diskusii o hodnotách, ktoré by mali byť v oblasti ľudských práv na Slovensku chránené a presadzované. Nejde teda o názor irelevantného alebo nepodstatného aktéra. Odvysielanie stanovísk orgánov, inštitúcií alebo odborníkov z oblasti ľudských práv by preto nebolo zbytočným, mechanickým alebo neprimeraným uplatnením požiadavky na vyváženosť spravodajského programu a mali byť v predmetných spravodajských príspevkoch obsiahnuté.

Keďže predmetné spravodajské príspevky neobsahovali stanoviská relevantných aktérov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv pôsobiacich v Slovenskej republike, účastník konania nezabezpečil objektívnosť a nestrannosť posudzovaných spravodajských programov a porušil § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

K aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze zo dňa 18. 12. 2014, II. ÚS 307/2014 uviedol, cit.: „Diskréciu, ktorú ponechal zákonodarca rade pre vysielanie, je nutné využívať (i) triezvo tak, aby nedochádzalo k prílišnému odradzujúcemu (chilling) efektu vysielateľov, a (ii) kontextuálne, t. j. nie príliš upäto či analyticky – vytrhnuto z kontextu, avšak vždy (iii) ústavne a aprobovateľným spôsobom

s ohľadom na ústavou garantovanú slobodu prejavu a ústavné možnosti jej obmedzenia. (...) týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov a myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politickopublicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti (t. j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú vzájomne podmienené, t. j. čím viac rôznorodých názorov (kladných, záporných, opozičných, súhlasných a pod.) na danú tému médium odprezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytne a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov) zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, jeho konkrétnosti a s ohľadom na charakter šírenia a uvádzania jednostranných názorov, myšlienok a ideí, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti.“

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR „Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.“.

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: „Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“. V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci spravodajského programu a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru *„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“* Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: *„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“*

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu *„štát musí byť konečným garantom plurality“*. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby *„verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“*. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že *„ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu... „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“*. Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola *„potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“*, pričom *„cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“* Dohovoru a zásah tiež *„zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa *„bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaújaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““*. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu *„zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“* Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetného programu a skutočnosť, že povinnosť zabezpečiť účasť alebo sprostredkovať stanoviská relevantných aktérov z oblasti ochrany a presadzovania ľudských práv pôsobiach v Slovenskej republike v predmetnom spravodajskom príspevku nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania spravodajstva, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavne prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných a ochranu verejného poriadku.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.